

Hudební seminář – distanční výuka – týden 20

Vážení žáci,

v uplynulém týdnu dvou týdnech jste měli možnost poznat dva velikány české hudby – Bedřicha Smetanu a Antonína Dvořáka. Nesmíme však opomenout Leoše Janáčka, jehož život a tvorbu si představíme dnes.

Na konci Vás čeká pracovní list otázkami, jejichž odpovědi naleznete v textu o autorovi. Odpovědi prosím zašlete do 28. 3. na můj email.

Jaroslav Šlais

LEOŠ JANÁČEK (1854 – 1928)

Leoš Janáček patří mezi světově uznávané hudební skladatele klasické hudby. Narodil se 3. července 1854 v Hukvaldech na severovýchodě Moravy. Základního hudebního vzdělání se mu dostalo na klášterní škole v Brně, kde posléze navštěvoval i gymnázium. Poté odešel do Prahy. Zde studoval na varhanické škole. Další hudební vzdělání pak získal v Lipsku a ve Vídni. Posléze se vrátil zpět do Brna. V roce 1881 založil Janáček varhanickou školu a stal se jejím prvním ředitelem. Působil také jako dirigent a velmi brzy zahájil i svoji kariéru skladatele. Působil také jako profesor brněnské pobočky mistrovské školy Pražské konzervatoře a v roce 1919 založil Konzervatoř Brno.

Ženíl se velmi brzy, za ženu si vybral šestnáctiletou žákyni Zdeňku Schulzovou. Narodily se jim dvě děti – dcera Olga a syn Vladimír. Syn jim zemřel už ve dvou a půl letech, dcera v jednadvaceti letech.

Jeho skladatelská kariéra byla ovlivněna moravskou lidovou písní. Studoval také ruskou lidovou hudbu. Podle vzoru Dvořákových Slovanských tanců složil podobný komplet, který byl inspirovaný lidovou hudbou rodného kraje – Lašské tance. Skládal i opery. Po složení dvou nepříliš úspěšných oper Šárka a Počátek románu se mu konečně dostalo prvního ocenění. Jeho opera Její pastorkyňa byla v roce 1904 přijata s nadšením od brněnského publika. V Praze měla premiéru však až v roce 1916. I tak mu tato opera otevřela dveře do celého světa. Ve Vídni zaznamenala velký úspěch pod názvem Jenůfa ještě téhož roku, posléze v Německu a roku 1924 dokonce v New Yorku.

Od roku 1916 složil dalších pět významných operních děl, smyčcové kvartety, suity a písňové cykly. Nejznámějším písňovým cyklem je Zápisník zmizelého.

Toto období přineslo nejoriginálnější a světově proslulá díla, především Sinfonietta, symfonická báseň Taras Bulba, Glagolská mše (je napsána ve staroslověnštině). K dalším známým dílům se řadí opery Výlety pana Broučka, Věc Makropulos, Káťa Kabanová, Příhody Lišky Bystroušky, Z mrtvého domu (poslední Janáčkovy opera).

Janáček zemřel náhle v ostravské nemocnici 12. srpna 1928 na zápal plic.

Video o životě L. Janáčka: [Jaký byl Leoš Janáček? // Slavní čeští skladatelé](#)

1. Kdy a kde se narodil Leoš Janáček?

2. Kde se Leoši Janáčkoví dostalo hudebního vzdělání?

3. Jaké dílo Leoše Janáčka bylo inspirováno Dvořákovými Slovanskými tanci?

4. Kdy měla v Praze premiéru opera Její pastorkyňa a pod jakým názvem byla uvedena ve Vídni?

5. Jaké další opery Leoš Janáček složil?

6. Podílel se Leoš Janáček na rozvoji školství v Brně?

7. Kdy zemřel Leoš Janáček a na následky jakého onemocnění to bylo?
